

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

NUTARIMAS

DĖL KLAIPĖDOS MIESTO SAVIVALDYBĖS SPRENDIMŲ, SUSIJUSIŲ SU EISMO REGULIAVIMO PRIEMONIŲ EKSPLOATACIJOS IR ĮRENGIMO PASLAUGŲ BEI VIEŠŲJŲ ERDVIŲ IR KELIŲ PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ ORGANIZAVIMU, ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO REIKALAVIMAMS

2018 m. lapkričio 20 d. Nr. 2S-6 (2018)

Vilnius

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba 2018 m. lapkričio 20 d. posėdyje išnagrinėjo klausimą dėl Klaipėdos miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) sprendimų, susijusių su eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos ir įrengimo paslaugų bei viešųjų erdvių ir kelių priežiūros paslaugų organizavimu, atitikties Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams.

Konkurencijos taryba n u s t a t ė :

(2) Tyrimas dėl Savivaldybės sprendimų, susijusių su kelių ir gatvių priežiūros, saugaus eismo bei gatvių ir viešųjų erdvių apšvietimo organizavimu, atitikties Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams pradėtas Konkurencijos tarybos 2016 m. kovo 22 d. nutarimu Nr. 1S-36/2016¹ (toliau – Tyrimas).

(3) Tyrimas pradėtas įvertinus Vyriausybės atstovo Klaipėdos apskrityje tarnybos 2015 m. liepos 15 d. rašte pateiktą informaciją². Konkurencijos tarybos 2016 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 1S-92 (2016)³ Tyrimas papildytas nelegalių, bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugomis.

(4) Siekiant nustatyti, ar Savivaldybės veiksmai pažeidė Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus, tyrimo metu nagrinėti Savivaldybės tarybos sprendimai, kuriais uždarajai akcinei bendrovei „GATVIŲ APŠVIETIMAS“ (toliau – Bendrovė) Klaipėdos mieste pavesta teikti pėsčiųjų perėjų kryptinio apšvietimo įrengimo paslaugas, eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas, nelegalių, bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugas, miesto šventinio papuošimo paslaugas bei gatvių ir kitų viešųjų erdvių apšvietimo paslaugas, taip pat patikėjimo teise Bendrovei perduoti Klaipėdos miesto gatvių ir kitų viešųjų erdvių apšvietimo tinklai (toliau – Tinklai).

(5) Tyrimo metu buvo susirašinėjama su Savivaldybe, ūkio subjektais bei kitų miestų savivaldybėmis.

1. Savivaldybės sprendimas dėl eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų Klaipėdos mieste ir jo pagrindu sudaryta sutartis

(6) Savivaldybė 2014 m. gruodžio 18 d. priėmė sprendimą Nr. T2-329 „Dėl Klaipėdos miesto eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo, gatvių apšvietimo elektros tinklų einamojo

¹ Bylos 3 tomas, 58–59 lapai.

² Vyriausybės atstovo Klaipėdos apskrityje tarnybos 2015 m. liepos 15 d. raštas Nr. (1.15.)-S13-122 „Dėl prašymo perdavimo nagrinėti pagal kompetenciją“ (bylos 1 tomas, 1–71 lapai).

³ Bylos 3 tomas, 103–104 lapai.

remonto bei priežiūros ir nelegalių, bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugų įkainių patvirtinimo“⁴ (toliau – 2014 m. Sprendimas Nr. T2-329), kurio 3 punktu nuspręsta:

„<...>

3. Pavesti Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos direktorei [J. S.] pasirašyti sutartį su UAB „Gatvių apšvietimas“ dėl Klaipėdos miesto eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo <...>.“

(7) Šio sprendimo pagrindu su Bendrove buvo sudaryta 2015 m. gruodžio 16 d. sutartis Nr. J9-1934 (toliau – Sutartis), kuria Bendrovei pavesta teikti Klaipėdos miesto eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas (Sutarties 1 punktą). Sutarties 9 punkte nurodyta, jog paslaugos teikiamos nuo 2016 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d.

(8) Tyrimo metu nenustatyta, kad paslaugų pagal (7) pastraipoje nurodytą Sutartį teikimas Savivaldybei būtų nutrauktas.

(9) Taip pat buvo vertinti šie Savivaldybės sprendimai ir sutartys:

- a) Savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimo Nr. T2-329 „Dėl Klaipėdos miesto eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo, gatvių apšvietimo elektros tinklų einamojo remonto bei priežiūros ir nelegalių, bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugų įkainių patvirtinimo“ 3 punktą, ta apimtimi, kuria Bendrovei pavedama teikti Klaipėdos miesto gatvių apšvietimo elektros tinklų einamojo remonto bei priežiūros ir nelegalių bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugas;
- b) Savivaldybės ir Bendrovės 2015 m. gruodžio 16 d. sutartys Nr. J9-1936⁵ ir Nr. J9-1937⁶, kuriomis Bendrovei pavesta teikti nelegalių, bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugas, pėsčiųjų perėjų kryptinio apšvietimo įrengimo paslaugas ir miesto šventinio papuošimo paslaugas;
- c) Savivaldybės tarybos 2015 m. liepos 10 d. sprendimas Nr. T2-152⁷ ir jo pagrindu 2015 m. rugsėjo 11 d. sudaryta Turto patikėjimo sutartis Nr. J9-1429⁸ (toliau – Turto patikėjimo sutartis), kuria Bendrovei pavesta teikti gatvių ir kitų viešųjų erdvių apšvietimo paslaugas ir patikėjimo teise valdyti perduoti Tinklai.

(10) Nutarimo (9) pastraipoje nurodytų sprendimų ir sutarčių atžvilgiu, taip pat (7) pastraipoje nurodytos Sutarties atžvilgiu ta apimtimi, kuria Bendrovei pavestos teikti šviesoforų valdymo postų eksploatavimo ir šviesoforų įrengimo po sugadinimo paslaugos, procedūra nutraukiama (žr. 6 skyrių).

(11) Savivaldybė nurodė⁹, kad šiuo metu Klaipėdos miesto eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas teikia tik Bendrovė, kitų įmonių, teikiančių eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas, Savivaldybės regione nėra. Savivaldybė taip pat informavo¹⁰, kad buvo analizuojama tokių paslaugų teikimo padėtis rinkoje ir nustatyta, jog efektyviausiai šias paslaugas gali teikti Savivaldybės įmonė, todėl, vadovaujantis 2014 m. Sprendimu Nr. T2-329 bei gavus Viešųjų pirkimų tarnybos pritarimą sudaryti vidaus sandorį¹¹, su Bendrove buvo sudaryta Sutartis.

⁴ Bylos 2 tomas, 28 lapas.

⁵ Bylos 3 tomas, 68–71 lapai.

⁶ Bylos 3 tomas, 14–20 lapai.

⁷ Bylos 2 tomas, 7 lapas.

⁸ Bylos 3 tomas, 39–57 lapai.

⁹ Savivaldybės administracijos 2015 m. rugpjūčio 31 d. raštas Nr. (4.28.)-R2-2687 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 2 tomas, 5 lapas).

¹⁰ Savivaldybės administracijos 2016 m. sausio 22 d. raštas Nr. (4.28.)-R2-265 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 13 lapas).

¹¹ Viešųjų pirkimų tarnybos 2015 m. lapkričio 27 d. raštas Nr. 4S-3697 „Dėl sprendimo pateikimo“ (bylos 3 tomas, 32–34 lapai).

(12) Konkurencijos tarybai paprašius¹² pateikti atliktos rinkos analizės dokumentus, pagrindžiančius Savivaldybės teiginį (žr. (11) pastraipą), Savivaldybė nurodė¹³, kad prieš sudarant Sutartį buvo diskutuojama pasitarimuose ir susirinkimuose su administracijos vadovais bei atsakingų skyrių vedėjais. Savivaldybės vertinimu, remiantis turima patirtimi, viešojo konkurso būdu laimėjusios įmonės teikiamos paslaugos ne visuomet būna pigesnės ir teikiamos efektyviau, todėl atsižvelgiant į įstatymines nuostatas ir Viešųjų pirkimų tarnybos pritarimą, buvo nuspręsta sudaryti Sutartį su Savivaldybės įmone. Rinkos analizė, pasak Savivaldybės, buvo atliekama apklausos būdu, tačiau tyrimo rezultatai nebuvo formalizuojami ir įforminami, nes tokio reikalavimo nenumato nei Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas, nei Konkurencijos įstatymas, todėl Savivaldybė dokumentų pateikti negali¹⁴.

2. Tyrimo išvados ir dėl jų gauti paaiškinimai

(13) Tyrimo metu nustatytos aplinkybės ir padarytos išvados buvo išdėstytos Konkurencijos tarybos Viešųjų subjektų priežiūros skyriaus 2018 m. liepos 20 d. pranešime Nr. 6S-11(2018) „Apie įtariamą pažeidimą dėl Klaipėdos miesto savivaldybės sprendimų, susijusių su eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos ir įrengimo paslaugų bei viešųjų erdvių ir kelių priežiūros paslaugų organizavimu, atitiktis Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimams“ (toliau – Pranešimas)¹⁵.

(14) Pranešime padaryta išvada, kad Savivaldybė 2014 m. Sprendimo Nr. T2-329 3 punktu ir Sutartimi ta apimtimi, kuria Bendrovei suteikė išimtinės teises trejų metų laikotarpiui teikti eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas, diskriminavo kitus ūkio subjektus Bendrovės atžvilgiu ir dėl to galėjo atsirasti skirtingos konkurencijos sąlygos. Pranešime nurodyta, kad 2014 m. Sprendimas Nr. T2-329 ir Sutartis nebuvo lemti įstatymų reikalavimų vykdymo, todėl prieštarauja Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams.

(15) Taip pat Pranešime siūloma procedūrą dėl Savivaldybės tarybos 2014 m. Sprendimo Nr. T2-329 sprendimo 3 punkto ir Savivaldybės administracijos ir Bendrovės 2015 m. gruodžio 16 d. sutarčių Nr. J9-1936 ir Nr. J9-1937 ta apimtimi, kuria Bendrovei pavedama teikti nelegalių bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugas, miesto šventinio papuošimo paslaugas bei pėsčiųjų perėjų kryptinio apšvietimo paslaugas, dėl Sutarties ta apimtimi, kuria pavedama teikti šviesoforų valdymo postų eksploatavimo ir šviesoforų įrengimo po sugadinimo paslaugas, taip pat Savivaldybės tarybos 2015 m. liepos 10 d. sprendimo T2-152 ir jo pagrindu su Bendrove sudarytos Turto patikėjimo sutarties, kuria Bendrovei pavedama teikti Tinklų einamojo remonto bei priežiūros paslaugas bei patikėjimo teise perduodami Tinklai, nutraukti.

(16) Savivaldybė 2018 m. liepos 18 d. raštu buvo supažindinta su Pranešimu ir informuota apie galimybę pateikti savo nuomonę dėl Pranešime padarytų išvadų bei buvo suteikta tyrimo bylos medžiagos skaitmeninė kopija¹⁶.

(17) Savivaldybė 2018 m. rugpjūčio 8 d. pateikė paaiškinimus, kuriuose nurodė, jog nesutinka su Tyrimo išvadomis¹⁷.

(18) Savivaldybė paaiškino, jog Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punkte numatyta, kad savarankiška savivaldybės funkcija yra vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas. Techninės eismo reguliavimo priemonės – tai kelio ženklai, šviesoforai, atitvarai, kelių ženklinimas, aptvarai, užtvarai ir kitos techninės

¹² Konkurencijos tarybos 2016 m. vasario 10 d. raštas Nr. (2.11-35) 6V-283 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 35–37 lapai).

¹³ Savivaldybės administracijos 2016 m. vasario 24 d. raštas Nr. (4.28.)-R2-577 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 38 lapas).

¹⁴ Savivaldybės administracijos 2016 m. vasario 24 d. raštas Nr. (4.28.)-R2-577 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 38 lapas); Savivaldybės administracijos 2016 m. gegužės 10 d. raštas Nr. (4.28E.)-R2-1460 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 75 lapas).

¹⁵ Bylos 3 tomas, 25–39 lapai.

¹⁶ Konkurencijos tarybos 2016 m. vasario 18 d. raštai Nr. (2.1-35)6V-350 ir 351 „Dėl tyrimo baigimo ir paaiškinimų dėl tyrimo išvadų pateikimo“ (bylos 3 tomas, 40–41, 50–51, 53–54 lapai).

¹⁷ Bylos 4 tomas, 2–3 lapai.

priemonės eismui reguliuoti. Savivaldybės teigimu, tik visų šių priemonių visuma sudaro galimybę organizuoti saugų eismą. Vien atskiras šviesoforų darbo organizavimas nesudarys prielaidos saugaus eismo organizavimui. Savivaldybės vertinimu, tyrimo medžiagoje niekur neminimas faktas, kad būtent dėl uždarnosios akcinės bendrovės „SANKRYŽA“ (toliau – UAB „Sankryža“) nesugebėjimo teikti kokybiškas paslaugas Savivaldybė nusprendė pavesti eismo organizavimo priežiūros paslaugas vykdyti Bendrovei. Savivaldybė taip pat pažymėjo, jog bauda kaip sankcija viešojo administravimo institucijoms buvo numatyta Konkurencijos įstatyme tik nuo 2017 metų, o Sprendimas priimtas 2014 metais. Sprendimo pagrindu Sutartis buvo pasirašyta 2015 metais, todėl atsakomybę nustatančios ir griežtinančios nuostatos neturėtų būti taikomos atgal.

(19) Konkurencijos taryboje 2018 m. spalio 18 d. vyko bylos nagrinėjimo posėdis, tačiau Savivaldybė į posėdį neatvyko. Konkurencijos tarybos darbo reglamento, patvirtinto 2018 m. vasario 1 d. nutarimu Nr. 1S-10 (2018) „Dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos darbo reglamento“, 137 punkte įtvirtinta, jog neatvykus bet kuriam iš išklausymo posėdžio dalyvių, išklausymo posėdis gali vykti tuo atveju, kai yra duomenų, kad neatvykusiam procedūros dalyviui buvo laiku pranešta apie išklausymo posėdžio datą, buvo suteikta galimybė susipažinti su tyrimo išvadomis ir pateikti rašytinius paaiškinimus, arba kai pats dalyvis informavo Konkurencijos tarybą, kad neketina dalyvauti išklausymo posėdyje. Savivaldybė buvo tinkamai informuota apie posėdžio datą ir laiką¹⁸, tačiau Savivaldybė informavo, jog posėdyje nedalyvaus¹⁹.

Konkurencijos taryba k o n s t a t u o j a:

(20) Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas reikalavimas viešojo administravimo subjektams, vykdant pavestus uždavinius, susijusius su ūkinės veiklos reguliavimu, užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę.

(21) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, viešojo administravimo subjektų priimti teisės aktai ar kiti sprendimai vertinami kaip Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimas, kai nustatoma šių aplinkybių visuma:

- a) viešojo administravimo subjekto teisės aktas ar kitoks sprendimas teikia privilegijas arba diskriminuoja atskirus ūkio subjektus ar jų grupes;
- b) dėl tokio sprendimo atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams;
- c) skirtingos konkurencijos sąlygos nėra lemtos Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymo.

3. Atitinkama rinka

(22) Siekiant įvertinti, ar dėl nagrinėto Savivaldybės 2014 m. Sprendimo Nr. T2-329 3 punkto ir Sutarties atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams bei tai, ar vieniems ūkio subjektams suteikiamos privilegijos kitų ūkio subjektų atžvilgiu, nustatoma, kokiai atitinkamai rinkai ar atitinkamoms rinkoms Savivaldybės 2014 m. Sprendimo Nr. T2-329 3 punktas ir Sutartis daro įtaką.

(23) Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 1, 3 ir 16 dalis, atitinkama rinka yra tam tikros prekės rinka tam tikroje geografinėje teritorijoje. Atitinkamai, prekės rinka apibrėžiama kaip visuma prekių, kurios pirkėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas, o geografinė rinka – teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria su iš esmės panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama nuo gretimų teritorijų. Atitinkamos rinkos apibrėžimas detalizuojamas Konkurencijos tarybos paaiškinimuose dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo, patvirtintuose Konkurencijos tarybos 2000 m. vasario 24 d. nutarimu Nr. 17 „Dėl Konkurencijos tarybos paaiškinimų dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo“.

¹⁸ Bylos 4 tomas, 4 lapas.

¹⁹ Bylos 4 tomas, 5 lapas.

(24) Nagrinėjant galimą Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimą, rinkos apibrėžimo detalumas yra svarbus tiek, kiek jis leidžia įvertinti, ar konkretus viešojo administravimo subjekto sprendimas pažeidžia Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio nuostatas. Čia rinkos apibrėžimui yra taikomi specifiniai, minimalūs reikalavimai. Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio atvejais nereikia skaičiuoti rinkos dalių, vertinti ūkio subjektų rinkos galios ir pasekmių rinkoje. Pakanka nustatyti, jog nagrinėjamo sprendimo paveikti ūkio subjektai, parduodami prekes (paslaugas), konkuruoja ar galėtų konkuruoti nesant diskriminacinių ir sąžiningos konkurencijos sąlygų neatitinkančių ribojimų, tačiau nėra svarbu rinkos tikslumas²⁰. Pavyzdžiui, jei ūkio subjektai parduoda tas pačias ar analogiškas prekes (ar paslaugas) toje pačioje teritorijoje, tai net ir tiksliai neapibrėžus atitinkamos rinkos (t. y. nepriklausomai nuo to, ar ji bus apibrėžta plačiau, ar siauriau), akivaizdu, kad jie konkuruoja tarpusavyje, ir nėra svarbu, kaip tiksliai būtų įvardinta rinka ir nubrėžtos jos ribos. Diskriminacinis / privilegijuojantis sprendimas konkuruojantiems vienaip ar kitaip apibrėžtoje rinkoje ūkio subjektams sudarys skirtingas konkurencijos sąlygas.

(25) Kaip minėta (23) pastraipoje, prekės rinka apibrėžiama kaip visuma prekių, kurios pirkėjų požiūriu yra tinkamas pakaitalas viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas.

(26) Tyrimo metu nagrinėtas 2014 m. Sprendimas Nr. T2-329 ir Sutartis, kuria Bendrovei pavesta teikti Klaipėdos miesto eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas.

(27) Vertinant, kokiai prekės (paslaugos) rinkai priskirtinos nagrinėjamos paslaugos, reikia atsižvelgti į šių paslaugų teisinį reglamentavimą.

(28) Pagal Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punktą, savarankiškoji savivaldybės funkcija – savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra, taisymas, tiesimas ir saugaus eismo organizavimas.

(29) Kelias – inžinerinis statinys, skirtas transporto priemonių ir pėsčiųjų eismui. Kelio elementams yra priskiriama važiuojamoji dalis, kelkraščiai, skiriamoji juosta, sankryžos, autobusų sustojimo aikštelės, poilsio aikštelės, pėsčiųjų ir dviračių takai, kelio statiniai, techninės eismo reguliavimo priemonės ir kiti įrenginiai su šių elementų užimama žeme ir kt.²¹

(30) Techninės eismo reguliavimo priemonės – tai kelio ženklai, šviesoforai, atitvarai, kelių ženklinimas, aptvarai, užtvarai, užraktai, įrenginiai, eismo saugumo salelės, greičio mažinimo kalneliai, informaciniai ar kitokie stovai ir kitos techninės priemonės eismui reguliuoti²². Teisinės ir techninės eismo reguliavimo priemonės ir tvarkomieji veiksmai užtikrina eismo organizavimą²³.

(31) Savivaldybė, atlikdama priskirtąsias funkcijas, užtikrina vietinės reikšmės keliuose ir gatvėse saugias eismo sąlygas, įgyvendindama juose eismo saugumo priemones²⁴. Eismo organizavimo sistemos ir įrenginiai turi užtikrinti visų eismo dalyvių saugų, funkcionalų ir ekonomišką susisiekimą miestų gatvėse²⁵.

(32) Bendrovei pavestos teikti eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugos, kurios pagal nagrinėjamą Sutartį apima atspindinčių kelio ženklų, apsauginių plastikinių pilonų, kelio kraštą žyminčių plastikinių stulpelių su atšvaitais eksploataciją, apsauginių tvorelių ir atitvarų eksploataciją, eismo reguliavimo priemonių įrengimą po sugadinimo ir kt.

(33) Šioms paslaugoms teikti yra reikalingas atestatas eksploatuoti elektros įrenginius, kurį išduoda Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos²⁶, ir atestatas, kuris suteikia

²⁰ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. gegužės 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-539/2010, *Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija ir Žuvininkystės departamentas prie Žemės ūkio ministerijos. v Konkurencijos taryba*; 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-1484/2012, *Trakų rajono savivaldybės administracija ir UAB „Komunalinių įmonių kombinatas“ v Konkurencijos taryba*.

²¹ Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 2 straipsnio 5 dalis.

²² Kelių įstatymo 2 straipsnio 20 dalis, Klaipėdos miesto tvarkymo ir švaros taisyklių, patvirtintų Klaipėdos miesto savivaldybės 2015 m. liepos 30 d. sprendimu Nr. T2-180 „Dėl Klaipėdos miesto tvarkymo ir švaros taisyklių patvirtinimo“, 3.6 papunktis.

²³ Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 2 straipsnio 14 dalis.

²⁴ Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 11 straipsnio 1 dalis.

²⁵ Statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. gruodžio 2 d. įsakymu Nr. D1-933 „Dėl statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2011 „Gatvės. Bendrieji reikalavimai“ patvirtinimo“, 217 punktą.

²⁶ Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktą ir 5 dalis.

teisę atlikti statinio dalies statybos darbus: statinių grupės – susisiekimo komunikacijų²⁷ (kelių, gatvių), statybos darbų sričių: statinio elektros inžinerinių sistemų įrengimą²⁸.

(34) Savivaldybė papildomai nurodė²⁹, jog eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugoms teikti ūkio subjektas turi turėti ne tik atestuotus specialistus, turinčius teisę eksploatuoti elektros įrenginius, bet ir reikalingas transporto priemones, techninę įrangą bei matavimo priemones, reikalingas elektros įrenginių priežiūros, įrengimo ir eksploatacijos paslaugoms atlikti.

(35) Visos šios paslaugos, atsižvelgiant į teisinį reglamentavimą ir jų paskirtį, t. y. – užtikrinti savivaldybių vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūrą, taisymą, tiesimą³⁰, yra priskiriamos prie eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų teikimo. Atsižvelgiant į tai, yra išskiriama eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų rinka.

(36) Geografinė rinka apibrėžiama kaip teritorija, kurioje visi ūkio subjektai susiduria su iš esmės panašiomis konkurencijos sąlygomis tam tikroje prekės rinkoje ir kuri, atsižvelgiant į tai, gali būti atskiriama lyginant su greta esančiomis teritorijomis (Nutarimo (23) pastraipa).

(37) Vertinant eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų rinką geografiniu aspektu, atsižvelgiama į teisinį reglamentavimą.

(38) Vietos savivaldos įstatyme nustatytos savarankiškosios funkcijos, kurias kiekviena savivaldybė, priimdama atitinkamus sprendimus, gali įgyvendinti tik atitinkamos savivaldybės teritorijos ribose. Vietinės reikšmės viešieji keliai ir gatvės nuosavybės teise priklauso savivaldybėms³¹.

(39) Savivaldybės užtikrina eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų teikimą.

(40) Savivaldybės administracijos direktorius tvirtina savivaldybės eismo saugumo programą, sprendžia eismo organizavimo klausimus miestų ir kaimų gyvenamosiose vietovėse, vietinės reikšmės keliuose, rūpinasi vietinės reikšmės kelių ir gatvių priežiūra ir kt., taip pat atlieka kitas funkcijas, susijusias su eismo saugumo užtikrinimu savivaldybės teritorijoje³².

(41) Atsižvelgiant į tai ir įvertinus, kad reikalavimai eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų teikimui kiekvienoje savivaldybėje gali būti skirtingi, ūkio subjektų, teikiančių šias paslaugas, veiklos sąlygos kiekvienos savivaldybės teritorijoje taip pat gali būti skirtingos.

(42) Nagrinėjamu atveju geografinė teritorija, kurioje ūkio subjektai galėtų konkuruoti teikdami nagrinėjamas paslaugas yra Savivaldybės teritorija. Geografinė rinka šio tyrimo tikslais yra apibrėžiama kaip Klaipėdos miesto savivaldybės teritorija.

(43) Apibendrinant tai, kas išdėstyta, tyrimo metu išskiriama eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų Savivaldybės teritorijoje rinka.

(44) Pagal Konkurencijos įstatymo 3 straipsnio 8 dalį, konkurentai – ūkio subjektai, kurie toje pačioje atitinkamoje rinkoje susiduria arba gali susidurti su tarpusavio konkurencija.

(45) Šiuo metu eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas Klaipėdos miesto savivaldybės teritorijoje pavesta teikti tik Bendrovei.

(46) Pažymėtina, kad ūkio subjektai, norintys ir galintys teikti eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas, laikytini potencialiais rinkos dalyviais. Pavyzdžiui, UAB „Sankryža“ nurodė³³, kad būtų suinteresuota teikti eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos

²⁷ Susisiekimo komunikacijos – visų rūšių transporto (biotransporto, geležinkelio, automobilių, jūrų, vidaus vandens, oro, miestų elektrinio transporto) bei pėsčiųjų judėjimo vietos (keliai, gatvės) (Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 2 straipsnio 11 dalis, akto redakcija, galiojusi nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2017 m. sausio 1 d.).

²⁸ Savivaldybės administracijos 2016 m. balandžio 20 d. raštas Nr. (4.28.)-R2-1209 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 66 lapas).

²⁹ Savivaldybės administracijos 2016 m. balandžio 20 d. raštas Nr. (4.28.)-R2-1209 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 66 lapas).

³⁰ Savivaldybės administracijos 2016 m. balandžio 20 d. raštas Nr. (4.28.)-R2-1209 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 67 lapas).

³¹ Lietuvos Respublikos kelių įstatymo 4 straipsnio 3 dalis.

³² Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 8 dalis.

³³ UAB „Sankryža“ 2015 m. spalio 3 d. raštas (bylos 3 tomas, 3 lapas).

bei įrengimo paslaugas. Pažymėtina, kad UAB „Sankryža“ anksčiau Savivaldybės teritorijoje teikė Klaipėdos miesto šviesoforų, kelio ženklų eksploatacijos ir įrengimo papildomas paslaugas³⁴.

(47) Apibendrinant tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad be Bendrovės, yra ir kitų ūkio subjektų, kurie potencialiai galėtų teikti atitinkamas paslaugas Savivaldybės teritorijoje.

4. Ūkio subjektų privilegijavimas ar jų diskriminavimas ir skirtingų konkurencijos sąlygų sudarymas

(48) Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis draudžia teikti privilegijas arba diskriminuoti atskirus ūkio subjektus ar jų grupes, dėl ko gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams.

(49) Pagal Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalį viešojo administravimo subjektams draudžiama privilegijuoti ar diskriminuoti atskirus ūkio subjektus ar jų grupes, jei dėl to atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams.

(50) Privilegijų teikimas arba atskirų ūkio subjektų ar jų grupių diskriminavimas Konkurencijos įstatymo 4 straipsnyje įtvirtintos sąžiningos konkurencijos kontekste sietinas su nevienodų ūkinės veiklos vykdymo sąlygų užtikrinimu. Diskriminavimas tarp ūkio subjektų yra galimas tuomet, jeigu toje pat situacijoje esantiems ūkio subjektams yra taikomos skirtingos sąlygos arba skirtingose situacijose esantiems ūkio subjektams taikomos vienodos sąlygos³⁵. Siekiant nustatyti, ar dėl teisės akto ar sprendimo atsiranda ar gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams, buvimą, nėra būtina įrodyti konkrečius konkurencijos sąlygų skirtumus, o pakanka nustatyti prielaidas tokiems skirtumams atsirasti³⁶.

(51) Savivaldybės taryba priėmė 2014 m. Sprendimą Nr. T2-329 ir šio sprendimo pagrindu Savivaldybės administracija sudarė Sutartį, kuria Bendrovei buvo pavesta teikti eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas. Savivaldybė prieš priimdama 2014 m. Sprendimą Nr. T2-329 ir jo pagrindu pasirašydama Sutartį su Bendrove, neorganizavo konkurso ar kitos konkurencingos procedūros. Dėl to išimtinės teisės Savivaldybės teritorijoje teikti eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas Bendrovei buvo suteiktos nesudarius galimybių potencialiems šios įmonės konkurentams varžytis dėl šių paslaugų teikimo.

(52) Nagrinėjamas 2014 m. Sprendimas Nr. T2-329 ir Sutartis su Bendrove sudarė skirtingas konkurencijos sąlygas, lyginant su kitais ūkio subjektais, nes jokiems kitiems ūkio subjektams, išskyrus Bendrovei, Savivaldybė nesudarė sąlygų varžytis dėl eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų atitinkamoje rinkoje teikimo ir Bendrovės konkurentams sąlygos konkuruoti buvo apskritai eliminuotos. Tokiu būdu Bendrovė įgijo išskirtines sąlygas teikti šias paslaugas, nepatiriant konkurencinio spaudimo iš kitų ūkio subjektų.

(53) Kaip nurodyta šio nutarimo (11)–(12) pastraipose, Savivaldybė informavo³⁷, kad buvo analizuojama paslaugų teikimo padėtis rinkoje ir nustatyta, jog efektyviausiai šias paslaugas gali teikti tik Savivaldybės įmonė. Taip pat Savivaldybė nurodė³⁸, jog atliktos analizės pateikti negali, nes rinkos analizė buvo atliekama apklausos būdu, tačiau tyrimo rezultatai nebuvo formalizuojami ir įforminami.

(54) Taigi, Savivaldybė nepateikė jokių duomenų, įrodančių minėtos analizės atlikimą. Be to, siekiant įsitikinti, ar yra esamų ir (ar) potencialių ūkio subjektų, galinčių teikti Savivaldybės teritorijoje

³⁴ Savivaldybės administracijos ir UAB „Sankryža“ 2009 m. sausio 27 d. sutartis Nr. J12-10 (bylos 2 tomas, 105–154 lapai); Savivaldybės administracijos ir UAB „Sankryža“ 2011 m. kovo 9 d. sudaryta Paslaugų teikimo sutartis Nr. J12-59 (bylos 2 tomas, 87–101 lapai).

³⁵ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. vasario 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵²-234/2014, *Lietuvos autoverslininkų asociacija v. Konkurencijos taryba*; 2014 m. rugpjūčio 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-308/2014 *Lietuvos edukologijos universitetas v. Konkurencijos taryba*.

³⁶ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2009 m. kovo 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-441/2009, *Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos v. Konkurencijos taryba*.

³⁷ Savivaldybės administracijos 2016 m. sausio 22 d. raštas Nr. (4.28.)-R2-265 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 13 lapas).

³⁸ Savivaldybės administracijos 2016 m. vasario 24 d. raštas Nr. (4.28.)-R2-577 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 38 lapas); Savivaldybės administracijos 2016 m. gegužės 10 d. raštas Nr. (4.28E.)-R2-1460 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 75 lapas).

analizuojamas paslaugas, Savivaldybė turi organizuoti konkurencingą procedūrą šios veiklos teikėjui parinkti. Tyrimo metu nustatyta, jog yra ir kitų ūkio subjektų, galinčių³⁹ ir norinčių teikti nagrinėjamas paslaugas, pavyzdžiui, UAB „Sankryža“, kuri anksčiau teikė šviesoforų, kelio ženklų eksploatacijos ir įrengimo papildomas paslaugas⁴⁰ ir iki šiol būtų suinteresuota teikti jas (žr. (46) pastraipą).

(55) Savivaldybė taip pat nurodė⁴¹, kad iš turimos patirties viešojo konkurso būdu laimėjusios įmonės teikiamos paslaugos ne visuomet būna pigesnės ir teikiamos efektyviau ir nurodė, jog nusprendė neorganizuoti konkurencingos procedūros, kadangi ūkio subjektas prieš tai teikęs eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas jas teikė nekokybiškai.

(56) Konkurencijos taryba pažymi, jog Savivaldybė nepateikė jokių duomenų, iš kurių būtų galima spręsti, jog paslaugos buvo teikiamos netinkamai. Be to, konkurencija skatina ūkio subjektus varžytis tiek dėl kainos, tiek ir dėl teikiamų paslaugų kokybės. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad *„konkurencija suprantama <...> kaip tam tikra įtampa tarp rinkos dalyvių, varžantis dėl kuo geresnio klientų poreikių patenkinimo, taip pat atvirumas naujiems rinkos dalyviams. Sąžiningos konkurencijos sąlygomis konkursų ar kitos konkurencingos procedūros dalyviai siūlo savarankiškai nustatytas paslaugų kainas, kurios apskaičiuojamos, atsižvelgiant į tai, jog paslaugos turi būti teikiamos kuo efektyviau už priimtinausią kainą. Nekonkurencingu būdu parinktų įmonių teikiamų paslaugų kaina ir kokybė nėra veikiamas iš konkurencijos kylančios įtampos, todėl paprastai nėra tokia efektyvi. <...> Išimtinių sąlygų vienam ūkio subjektui sudarymas suponuoja ir absoliučius konkurencijos sąlygų skirtumus atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ar galintiems konkuruoti ūkio subjektams.“*⁴² Analizuojamų paslaugų teikimą pavedus be konkurencingos procedūros Savivaldybės kontroliuojamai Bendrovei, panaikinamos ūkio subjektų paskatos varžytis dėl teikiamų paslaugų kainos ir kokybės.

(57) Taip pat Savivaldybė nurodė, jog vien atskiras šviesoforų darbo organizavimas nesudarys prielaidos saugaus eismo organizavimui. Saugus eismas užtikrinamas pasitelkiant visumą priemonių, pavyzdžiui gatvių apšvietimą, kelių ženklinimą, kelių priežiūrą ir t. t. Tačiau tai, kad saugaus eismo organizavimui reikalingos kompleksinės priemonės, nereiškia, jog visos šios priemonės turi būti įgyvendinamos kartu, o paslaugos, susijusios su minėtomis priemonėmis, turėtų būti teikiamos, neorganizuojant konkurencingos procedūros.

(58) Dėl to Konkurencijos tarybai yra pagrindas spręsti, kad 2014 m. Sprendimo Nr. T2-329 3 punktas, ta apimtimi, kuria pavedama pasirašyti sutartį su Bendrove dėl eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo ir Sutartis su Bendrove privilegijavo Bendrovę kitų ūkio subjektų (potencialių šios įmonės konkurentų) atžvilgiu ir sudarė skirtingas konkurencijos sąlygas atitinkamoje rinkoje jau veikiančiam ir kitiems dėl šios paslaugos teikimo siekiantiems varžytis ūkio subjektams.

5. Skirtingos konkurencijos sąlygos nėra lemtos Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymo

(59) Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, viešojo administravimo subjektų veiksmai nelaikomi Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimų pažeidimu, jei skirtingų konkurencijos sąlygų neįmanoma išvengti vykdant Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimus.

(60) Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje įtvirtinta, jog ši *„sąlyga turėtų būti aiškinama kaip nurodanti atvejus, kuomet viešojo administravimo subjektas neturi diskrecijos*

³⁹ Remiantis viešai prieinamais duomenimis, tokias paslaugas taip pat teikia uždaroji akcinė bendrovė „Gatas“: <http://www.gatas.lt/paslaugos/>; uždaroji akcinė bendrovė „Maniga“: <https://www.maniga.lt/#!/apie-mus>; uždaroji akcinė bendrovė „Kasandros grupė“: <http://www.cassandra.lt/atliekami-darbai>; uždaroji akcinė bendrovė „Biseris“: <http://www.biseris.lt/sprendimai/miestams/>.

⁴⁰ Savivaldybės administracijos ir UAB „SANKRYŽA“ 2009 m. sausio 27 d. sutartis Nr. J12-10 (bylos 2 tomas, 105–154 lapai); Savivaldybės administracijos ir UAB „SANKRYŽA“ 2011 m. kovo 9 d. sudaryta Paslaugų teikimo sutartis Nr. J12-59 (bylos 2 tomas, 87–101 lapai).

⁴¹ Savivaldybės administracijos 2016 m. vasario 24 d. raštas Nr. (4.28.)-R2-577 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 38 lapas).

⁴² Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. birželio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1581-502/2015, *Klaipėdos miesto savivaldybė; UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ ir kt. v Konkurencijos taryba.*

pasirinkti tam tikrą elgesio modelį, o priimdamas konkretų sprendimą (aktą) paprasčiausiai vykdo iš įstatymo kylantį imperatyvų reikalavimą⁴³.

(61) Nagrinėjamu atveju tai reiškia, kad Savivaldybė norėdama pasiremti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtimi, privalo įrodyti, kad priimdama 2014 m. Sprendimą Nr. T2-329 ir jo pagrindu sudarydama Sutartį su Bendrove vykdė konkrečiame Lietuvos Respublikos įstatyme pakankamai aiškiai įtvirtintą reikalavimą (įpareigojimą) pavesti Bendrovei eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų teikimą be konkurencingos procedūros ar kitais būdais sudaryti skirtingas konkurencijos sąlygas atitinkamoje rinkoje veikiantiems ar galintiems veikti ūkio subjektams.

(62) Savivaldybė nurodė⁴⁴, kad atsižvelgiant į įstatymines nuostatas ir Viešųjų pirkimų tarnybos pritarimą⁴⁵, buvo nuspręsta sudaryti Sutartį su Savivaldybės įmone.

(63) Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 32 punkte numatyta, kad viena iš savivaldybių savarankiškųjų funkcijų yra saugaus eismo organizavimas, kurią įgyvendindama savivaldybė turi užtikrinti eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų teikimą. Šios įstatymo nuostatos įtvirtina tik abstrakčią bendro pobūdžio savivaldybės galimybę nuspręsti, koku būdu bus organizuojamas nagrinėjamų paslaugų teikimas Savivaldybės teritorijoje, tačiau tai niekaip nesąlygoja būtinybės atitinkamas funkcijas vykdyti be konkurencingos procedūros suteikiant išimtinę teisę Bendrovei teikti atitinkamas paslaugas.

(64) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra patvirtinęs kad „<...> Vietos savivaldos įstatyme numatyta savivaldybių diskrecija pavesti teikti viešąsias paslaugas savo įsteigtai bendrovei yra ribojama reikalavimu atsižvelgti į Konkurencijos įstatymo nuostatas ir užtikrinti, kad toks pavedimas nepažeistų sąžiningos konkurencijos imperatyvo“⁴⁶.

(65) Be to, Vietos savivaldos įstatyme nėra imperatyviai nurodyta, jog šių paslaugų teikimu turi užsiimti vienas ūkio subjektas atitinkamoje rinkoje.

(66) Vertinant šį argumentą, būtina atsižvelgti į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo išaiškinimus ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką.

(67) Konstitucinis Teismas yra išaiškinęs, kad savivaldybės laisvai ir savarankiškai veikdamos pagal ūkinę veiklą reguliuojančių įstatymų apibrėžtą kompetenciją, yra saistomos šalies ūkio konstitucinį pagrindą sudarančių principų ir kitų konstitucinių imperatyvų bei jų suponuojamo reikalavimo paslaugų teikėjus atrinkti konkurso būdu, todėl neturi absoliučios diskrecijos nuspręsti dėl paslaugas teikiančių subjektų parinkimo būdo⁴⁷. Savivaldybės vykdydamos joms pavestas funkcijas turi užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę ir nepriimti sprendimų, kuriais teikiamos privilegijos arba diskriminuojami atskiri rinkoje veikiantys ūkio subjektai ar jų grupės ir dėl kurių atsiranda arba gali atsirasti konkurencijos sąlygų skirtumų atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ūkio subjektams⁴⁸. Be to, šis reikalavimas gali būti nevykdomas tik objektyviai pateisinamu pagrindu; tokiu pagrindu nelaikytina vien tai, kad savivaldybė yra įsteigusi ūkio subjektą⁴⁹.

(68) Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje numatyta galimybė, esant tam tikroms sąlygoms sudaryti vidaus sandorį, tačiau nenumatytas imperatyvas viešojo administravimo subjektams

⁴³ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-1484/2012, *Trakų rajono savivaldybės administracija ir UAB „Komunalinių įmonių kombinatas“ v. Konkurencijos taryba*; 2013 m. balandžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-282/2013, *UAB „Litesko“ v. Konkurencijos taryba*.

⁴⁴ Savivaldybės administracijos 2016 m. vasario 24 d. raštas Nr. (4.28.)-R2-577 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 38 lapas).

⁴⁵ Viešųjų pirkimų tarnybos 2015 m. lapkričio 27 d. raštas Nr. 4S-3697 „Dėl sprendimo pateikimo“ (bylos 3 tomas, 32–34 lapai).

⁴⁶ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2011 m. kovo 31 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-2563/2011, *UAB „Trakų paslaugos“ v. Konkurencijos taryba*; Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. birželio 15 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1581-502/2015, *Klaipėdos miesto savivaldybė; UAB „Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras“ ir kt. v. Konkurencijos taryba*.

⁴⁷ Konstitucinio Teismo 2015 m. sausio 15 d. nutarimo Nr. KT3-N1/2015 3 dalies 9.3 punktas ir Konstitucinio Teismo 2015 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. KT9-N5/2015 V dalies 2 punktas.

⁴⁸ Konstitucinio Teismo 2015 m. sausio 15 d. nutarimo Nr. KT3-N1/2015 3 dalies 9.3 punktas ir Konstitucinio Teismo 2015 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. KT9-N5/2015 V dalies 3 punktas.

⁴⁹ Konstitucinio Teismo 2015 m. kovo 5 d. nutarimo Nr. KT9-N5/2015 V dalies 2 punktas.

visais atvejais, kai šios sąlygos tenkinamos, sudaryti tokius sandorius. Atitinkamai, galimybe (teise) pasinaudoti vidaus sandorio išimtimi, Savivaldybė privalėjo naudotis laikydamasi ir kitų įstatymų, įskaitant Konkurencijos įstatymą, reikalavimų. Savivaldybė privalėjo paisyti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio įpareigojimų ir elgtis taip, kad, įgyvendindama savo galimybę pasinaudoti vidaus sandorio išimtimi, neprivilegiuotų ir nediskriminuotų atskirų ūkio subjektų ar jų grupių, tokiu būdu sukuriant skirtingas konkurencijos sąlygas.

(69) Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas patvirtino, kad „<...> *Viešųjų pirkimų įstatymo 10 straipsnio 5 dalyje, <...> numatyta galimybė esant tam tikroms sąlygoms sudaryti vidaus sandorius nereiškia, kad neturi būti paisoma Konkurencijos 4 straipsnyje numatytų konkurencijos apsaugos reikalavimų*“⁵⁰.

(70) Atsakant į argumentą, jog Viešųjų pirkimų tarnyba davė sutikimą sudaryti vidaus sandorius, pažymėtina, kad Viešųjų pirkimų tarnyba, suteikdama sutikimą vidaus sandoriui sudaryti, nevertina sandorio atitikties konkurencijos taisyklėms. Atsižvelgiant į tai, Viešųjų pirkimų tarnybos sutikimas nepanaikina Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio taikymo galimybes.

(71) Tokį vertinimą yra patvirtinęs ir Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas: „*nors <...> Viešųjų pirkimų tarnyba sutiko su tokiu sandorio sudarymo būdu, tačiau ši tarnyba nevertino paties sandorio įtakos konkurencijai, nes tokios pareigos neturi. Tai reiškia, kad vien šios tarnybos sutikimas sandorius vykdyti atitinkamu būdu, nesuponuoja išvados, jog jie yra teisėti ir jiems neturi būti taikomi konkurencijos teisės normų reikalavimai.*“⁵¹

(72) Apibendrinant darytina išvada, kad nei Vietos savivaldos įstatymo, nei Viešųjų pirkimų įstatymo, nei jokio kito įstatymo nuostatos neįtvirtino imperatyvo Savivaldybei be konkurencingos procedūros pavesti Bendrovei teikti eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas Savivaldybės teritorijoje. Taigi, konkurencijos sąlygų skirtumus atitinkamoje rinkoje lėmė ne privalomų Lietuvos Respublikos įstatymų reikalavimų vykdymas, o Savivaldybės 2014 m. Sprendimo Nr. T2-329 3 punktą ir jo pagrindu sudaryta Sutartis, dėl ko buvo pažeista Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalis.

6. Dėl Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo procedūros nutraukimo

(73) Konkurencijos įstatymo 28 straipsnio 3 dalies 3 punkte nustatyta, kad Konkurencijos taryba priima nutarimą tyrimą nutraukti, jeigu tyrimo metu paaiškėja arba atsiranda šio įstatymo 24 straipsnio 4 dalyje nurodytos aplinkybės. Konkurencijos įstatymo 24 straipsnio 4 dalies 8 punkte reglamentuojama, kad Konkurencijos taryba priima nutarimą atsisakyti pradėti tyrimą, jeigu pareiškime nurodytų faktinių aplinkybių tyrimas neatitinka Konkurencijos tarybos veiklos prioritetų.

(74) Konkurencijos taryba 2012 m. liepos 2 d. nutarimu Nr. 1S-89 „Dėl Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos veiklos prioriteto“ patvirtino savo veiklos prioritetą – atlikti tyrimus ar kitaip įsikišti į rinkos veikimą, jei toks įsikišimas galėtų reikšmingai prisidėti prie veiksmingos konkurencijos apsaugos ir taip užtikrinti kuo didesnę vartotojų gerovę. Tuo pačiu nutarimu patvirtintame Konkurencijos tarybos veiklos prioriteto įgyvendinimo principų apraše (toliau – Aprašas) buvo įtvirtinti principai, kuriais vadovaudamasi Konkurencijos taryba priima sprendimus dėl tam tikro tyrimo tikslingumo ir apimties. Vertinant, ar tyrimas atitinka veiklos prioritetą, vadovaujamosi Apraše nustatytais tyrimo įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei, strateginės reikšmės bei racionalaus išteklių naudojimo principais. Kaip nurodyta Aprašo 5 punkte, nė vienas iš šių principų neturi iš anksto nustatytos lemiamos įtakos Konkurencijos tarybos sprendimui dėl konkretaus tyrimo atlikimo, tačiau Konkurencijos tarybai gali pakakti įvertinti tyrimą pagal vieną iš principų, kad galėtų priimti sprendimą dėl tyrimo tikslingumo ar apimties.

⁵⁰ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. kovo 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-347-552/2016, *Kaišiadorių rajono savivaldybė v. Konkurencijos taryba*.

⁵¹ Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2016 m. kovo 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-347-552/2016, *Kaišiadorių rajono savivaldybė v. Konkurencijos taryba*.

6.1. Dėl nelegalių bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugų ir miesto šventinio papuošimo paslaugų

(75) Savivaldybės taryba priėmė 2014 m. Sprendimą Nr. T2-329, kurio 3 punktu, be kita ko, pavedė Bendrovei teikti nelegalių bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugas. Šio sprendimo pagrindu Savivaldybės administracija su Bendrove 2015 m. gruodžio 16 d. sudarė sutartį Nr. J9-1936 nelegalių bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugoms teikti (sutarties 1 punktą). Taip pat 2015 m. gruodžio 16 d. buvo sudaryta sutartis Nr. J9-1937, kuria Bendrovei pavesta teikti Klaipėdos miesto šventinio papuošimo ir pėsčiųjų perėjų kryptinio apšvietimo įrengimo paslaugas (sutarties 1 punktą).

(76) Analizuojant Savivaldybės veiksmus dėl minėtų paslaugų teikimo pavedimo Bendrovei ir tokio pavedimo įtaką veiksmingai konkurencijai reikšminga ir Savivaldybės pateikta informacija apie šių paslaugų teikimą⁵². Pirma, Bendrovė nelegalių, bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugas Klaipėdos mieste teikė tik 2 kartus, paslaugų teikimo sumos nedidelės. Be to, šių paslaugų apskritai iki sutarties sudarymo su Bendrove neteikė nė vienas ūkio subjektas. Antra, Klaipėdos miesto šventinio papuošimo paslaugas paprastai Bendrovė teikia tik švenčių metu. Taigi, įvertinus šių paslaugų teikimo mastą, t. y. paslaugos teikiamos maža apimtimi, darytina išvada, jog Savivaldybės veiksmai pavedant šias paslaugas Bendrovei laikytini mažareikšmiais, nedarančiais reikšmingos įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei, o pradėtas tyrimas dėl šių veiksmų neatitinka Aprašo 8.1 punkte nurodyto įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei principo.

(77) Konkurencijos tarybos vertinimu, procedūra dėl Savivaldybės tarybos sprendimų ir administracijos sudarytų sutarčių, kuriomis Bendrovei pavesta teikti nelegalių bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugas bei Klaipėdos miesto šventinio papuošimo paslaugas, turi būti nutraukta, kadangi ji neatitinka įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei ir racionalaus išteklių naudojimo principų, nes nustatyti faktai yra mažareikšmiai, nedarantys esminės žalos Konkurencijos įstatymo saugomiems interesams.

6.2. Dėl miesto gatvių apšvietimo elektros tinklų einamojo remonto bei priežiūros paslaugų, gatvių ir kitų viešųjų erdvių apšvietimo paslaugų, pėsčiųjų perėjų kryptinio apšvietimo įrengimo paslaugų, šviesoforų valdymo postų eksploatavimo ir šviesoforų įrengimo po sugadinimo paslaugų ir Tinklų perdavimo patikėjimo teise

(78) 2014 m. Sprendimo Nr. T2-329 3 punktu, be kita ko, Savivaldybės taryba Bendrovei pavedė teikti miesto gatvių apšvietimo elektros tinklų einamojo remonto bei priežiūros paslaugas, 2015 m. gruodžio 16 d. Savivaldybės administracija su Bendrove sudarė sutartį Nr. J9-1937 pėsčiųjų perėjų kryptinio apšvietimo įrengimo paslaugoms teikti (sutarties 1 punktą), taip pat sutartį Nr. J9-1934 dėl eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos ir įrengimo paslaugų, kurioje, be kita ko, numatė šviesoforų valdymo postų eksploatavimo ir šviesoforų įrengimo po sugadinimo paslaugas. Savivaldybės taryba taip pat priėmė 2015 m. liepos 10 d. sprendimą Nr. T2-152, kurio pagrindu su Bendrove 2015 m. rugsėjo 11 d. sudarė Turto patikėjimo sutartį, kuria dešimties metų laikotarpiui perdavė Bendrovei Savivaldybei nuosavybės teise priklausančius Tinklus valdyti, naudoti ir disponuoti patikėjimo teise, siekiant užtikrinti tinkamą gatvių ir viešųjų erdvių apšvietimo organizavimo funkcijos įgyvendinimą (sutarties 1 punktą). Turto patikėjimo sutartimi Bendrovei taip pat pavesta teikti Tinklų einamojo remonto ir priežiūros paslaugas.

(79) Tyrimo metu nagrinėti aukščiau nurodyti Savivaldybės sprendimai, susiję su miesto gatvių apšvietimo elektros tinklų perdavimu, valdymu, jų eksploatacija ir priežiūra. Tinklais laikytina visuma gatvių apšvietimo ir šviesoforų įrenginių, juos jungiančių požeminių ir antžeminių komunikacijų, kita valdymo, kontrolės įranga. Tinklai – kompleksinis miesto infrastruktūros objektas, naudojamas viešųjų

⁵² Savivaldybės administracijos 2018 m. gegužės 31 d. raštas Nr. (4.28E.)-R2-1551 „Dėl informacijos pateikimo“ (bylos 3 tomas, 181–185 lapai).

miesto erdvių bei gatvių apšvietimui, pėsčiųjų perėjų kryptiniam apšvietimui bei šviesoforų eksploatavimui ir užtikrinantis viešųjų erdvių, įskaitant eismo zonas, matomumą bei saugumą.

(80) Vertinant Tinklų perdavimą Savivaldybės valdomam subjektui, pažymėtina, jog Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija yra nurodžiusi⁵³, jog valstybės įmonių nuosavybės nustatymo ar išlaikymo priežastys apima vieną ar keletą iš šių kriterijų: 1) viešųjų prekių arba paslaugų teikimas, kai valstybės nuosavybė laikoma efektyvesne ar patikimesne nei rangos sutarčių sudarymas su privačiais veiklos vykdytojais; 2) natūraliųjų monopolijų valdymas, kai rinkos reguliavimas laikomas neįvykdomu arba neefektyviu; ir 3) parama, siekiant platesnių ekonominių ir strateginių tikslų nacionaliniais interesais.

(81) Nagrinėjamu atveju yra susiklosčiusi natūraliosios monopolijos situacija, kuomet miesto Tinklų ir susijusios infrastruktūros valdymas bei jų pagrindu teikiamos gatvių apšvietimo elektros tinklų einamojo remonto bei priežiūros paslaugos, pėsčiųjų perėjų kryptinio apšvietimo įrengimo paslaugų teikimas, šviesoforų valdymo postų eksploatavimas ir šviesoforų įrengimo po sugadinimo paslaugų teikimas yra techniškai suderinamas ir racionalus valdant, prižiūrint bei paslaugas teikiant vienam subjektui.

(82) Savivaldybės teigimu, Tinklų valdymo bei su šia infrastruktūra susijusių paslaugų teikimo patikėjimas jai priklausančiai įmonei užtikrina paslaugų teikimo efektyvumą ir nepertraukiamumą. Viešųjų paslaugų nepertraukiamumo svarbą patvirtina Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika atliekų tvarkymo paslaugų srityje⁵⁴: „Savivaldybės, pasirinkdamos <...> paslaugų teikėjų atrankos būdą, turėjo vadovautis įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimais, inter alia privalėjo užtikrinti sąžiningos konkurencijos laisvę, <...> viešųjų paslaugų teikimo nepertraukiamumą, gerą kokybę ir prieinamumą. Pavedimas <...> buvo galimas tik tokiu atveju, kai tokiu pavedimu šiai bendrovei, įstaigai, įmonei ar organizacijai neteikta privilegijų, nediskriminuoti kiti šioje rinkoje veikiantys ūkio subjektai, užtikrintas <...> viešųjų paslaugų teikimo nepertraukiamumas, gera kokybė ir prieinamumas <...> pavedimas <...> buvo galimas tik išskirtiniu atveju – kai kitu (šių paslaugų teikėjų konkurso) būdu būtų neįmanoma užtikrinti atliekų naudojimo ir šalinimo viešųjų paslaugų teikimo nepertraukiamumo, geros kokybės ir prieinamumo“. Tinklų valdymo perdavimas rinkoje veikiančiam privačiam ūkio subjektui šiuo atveju galėtų apsunkinti Savivaldybės galimybę kontroliuoti ir prižiūrėti, kaip privatus ūkio subjektas naudojasi infrastruktūra, kokia jos būklė sutarties galiojimo metu. Netinkamai eksploatuojami Tinklai gali sąlygoti savivaldybės pareigos užtikrinti viešosios paslaugos teikimo nepertraukiamumą, prieinamumą ir gerą kokybę neįgyvendinimą.

(83) Atkreiptinas dėmesys, kad jei visgi savivaldybė nusprendžia tinklų valdymą bei priežiūrą ir susijusių paslaugų teikimą perduoti rinkai, ji tai privalo padaryti konkurencingu būdu, laikydamasi konkurencijos apsaugos principų – skaidrumo, aiškumo, proporcingumo ir lygiateisiškumo.

(84) Šiuo atveju buvo nagrinėjama natūralios monopolijos situacija, kai racionaliai ir techniškai suderinamai valdyti infrastruktūrą ir jos pagrindu teikti paslaugas gali būti racionaliau vienam ūkio subjektui. Be to, tiriamo sektoriaus ir perduoto turto specifika lemia, kad Tinklų ir su jais susijusios infrastruktūros būklės, jų naudojimo tinkamumo kontrolė ir priežiūra gali būti sudėtinga, jeigu šių objektų valdymas ir atitinkamų paslaugų teikimas būtų perduotas Savivaldybės nekontroliuojamam subjektui. Atsižvelgus į tokius nagrinėjamos situacijos ypatumus, Ekonominio bendradarbiavimo plėtros organizacijos išaiškinimus, tikimybė, kad konkurencijos dėl rinkos skatinimas bei tolimesnis Konkurencijos tarybos tyrimas duotų apčiuopiamos tiesioginės naudos vartotojams, nėra didelė. Atitinkamai, Konkurencijos tarybos įsikišimas šioje situacijoje neturėtų reikšmingos įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei.

(85) Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, procedūra dėl Savivaldybės tarybos sprendimų ir administracijos sudarytų sutarčių, kuriomis Bendrovei pavesta teikti miesto gatvių apšvietimo elektros tinklų einamojo remonto bei priežiūros paslaugas, pėsčiųjų perėjų kryptinio apšvietimo įrengimo paslaugas, gatvių ir kitų viešųjų erdvių apšvietimo paslaugas, šviesoforų valdymo postų eksploatavimas ir šviesoforų įrengimo po sugadinimo paslaugas ir siekiant užtikrinti tinkamą gatvių ir viešųjų erdvių

⁵³ EBPO Valstybės valdomų įmonių gairės, 2015 m., p. 29.

⁵⁴ Konstitucinio Teismo 2015 m. kovo 5 d. nutarimas „Dėl konkurencijos atliekų tvarkymo paslaugų srityje“.

apšvietimo organizavimo funkcijos įgyvendinimą patikėjimo teise valdyti perduoti Tinklai, nutraukiama, kadangi neatitinka įtakos veiksmingai konkurencijai ir vartotojų gerovei principo.

7. Išvados dėl Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo

(86) Savivaldybė 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimo Nr. T2-329 3 punktu bei šio sprendimo pagrindu Savivaldybės administracijos direktorius su Bendrove sudaryta Sutartimi, ta apimtimi, kuria Bendrovei pavesta teikti eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas, privilegijavo Bendrovę, diskriminavo kitus ūkio subjektus, dėl to atsirado skirtingos konkurencijos sąlygos Bendrovei ir kitiems ūkio subjektams, norintiems ir galintiems teikti eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas Savivaldybės teritorijoje. Minėti Savivaldybės sprendimai nebuvo lemti įstatymų reikalavimų vykdymo, todėl prieštarauja Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimams.

(87) Procedūra dėl Savivaldybės tarybos 2014 m. Sprendimo Nr. T2-329 sprendimo 3 punkto ir Savivaldybės administracijos ir Bendrovės 2015 m. gruodžio 16 d. sutarčių Nr. J9-1936 ir Nr. J9-1937 ta apimtimi, kuria Bendrovei pavedama teikti nelegalių bešeimininkų ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugas, miesto šventinio papuošimo paslaugas bei pėsčiųjų perėjų kryptinio apšvietimo paslaugas, dėl 2015 m. gruodžio 16 d. sutarties Nr. J9-1934, ta apimtimi, kuria pavedama teikti šviesoforų valdymo postų eksploatavimo ir šviesoforų įrengimo po sugadinimo paslaugas, taip pat Savivaldybės tarybos 2015 m. liepos 10 d. sprendimo T2-152 ir jo pagrindu su Bendrove sudarytos Turto patikėjimo sutarties, kuria Bendrovei pavedama teikti Klaipėdos miesto gatvių apšvietimo elektros tinklų einamojo remonto bei priežiūros paslaugas bei patikėjimo teise perduodami Tinklai, nutraukiama, nes neatitinka Konkurencijos tarybos prioriteto.

8. Sankcijos

(88) Konkurencijos įstatymo 35 straipsnyje yra numatytos sankcijos, kurias, vadovaudamasi objektyvumo ir proporcingumo principais, Konkurencijos taryba gali skirti viešojo administravimo subjektams, pažeidusiems Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus. Pagal šį straipsnį Konkurencijos taryba turi teisę viešojo administravimo subjektui nurodyti per nustatytą terminą pakeisti ar panaikinti teisės aktus, kitus šio įstatymo 4 straipsnyje nurodytiems reikalavimams prieštaraujančius sprendimus, ar atlikti kitus šio įstatymo 4 straipsnio pažeidimą šalinančius veiksmus bei skirti viešojo administravimo subjektams pinigines baudas.

8.1. Bauda

(89) Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalyje nurodyta, kad už šio įstatymo 4 straipsnio pažeidimus viešojo administravimo subjektams gali būti skiriama pinigine bauda iki 0,5 procento viešojo administravimo subjekto metinio biudžeto einamaisiais metais ir kitų praėjusiais metais gautų bendrųjų metinių pajamų, bet ne daugiau negu šešiasdešimt tūkstančių eurų. Nustatant konkrečių baudų dydžius turi būti atsižvelgiama į Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje numatytas aplinkybes: pažeidimo pavojingumą, pažeidimo trukmę, viešojo administravimo subjekto atsakomybę lengvinančias ar sunkinančias aplinkybes.

(90) Nors Savivaldybė ir nurodė, kad bauda neturėtų būti skiriama, kadangi Konkurencijos įstatymo pažeidimas pradėtas vykdyti dar prieš įsigaliojant Konkurencijos įstatymo redakcijai⁵⁵, pagal kurią galima skirti baudą viešojo administravimo subjektui, tačiau su šiuo argumentu nėra pagrindo sutikti, kadangi Konkurencijos tarybos nustatytas pažeidimas yra tęstinio pobūdžio. Dėl to yra pagrindas skirti baudą už pažeidimo laikotarpį, kai pažeidimas buvo tęsiamas įsigaliojus Konkurencijos įstatymo redakcijai, pagal kurią galima skirti baudą viešojo administravimo subjektams už Konkurencijos įstatymo pažeidimą.

⁵⁵ Konkurencijos įstatymo redakcija, pagal kurią galima skirti baudą viešojo administravimo subjektams, įsigaliojo 2017 m. sausio 1 d.

(91) Baudos dydis nustatomas vadovaujantis Baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. sausio 18 d. nutarimu Nr. 64 „Dėl baudų, skiriamų už Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo pažeidimus, dydžio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Baudų dydžio nustatymo aprašas). Baudų dydžio nustatymo aprašo 23 punkte nustatyta, kad už Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimą viešojo administravimo subjektui skiriamas baudos dydis apskaičiuojamas dviem etapais: pirmiausia apskaičiuojamas bazinis baudos dydis, vėliau bazinis baudos dydis tikslinamas – didinamas arba mažinamas.

8.1.1. Dėl bazinio baudos dydžio

(92) Bazinis baudos dydis apskaičiuojamas vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 24 punktu ir nustatomas sudėjus nuo pažeidimo pavojingumo priklausantį baudos dydį su nuo pažeidimo trukmės priklausančiu baudos dydžiu.

8.1.1.1. Dėl nuo pažeidimo pavojingumo priklausančio baudos dydžio

(93) Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 24.2 punktu, apskaičiuojant nuo pažeidimo pavojingumo priklausantį baudos dydį, pirmiausia nustatomas pradinis nuo pažeidimo pavojingumo priklausantis baudos dydis, kuris lygus pusei pagal Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalį nustatyto galimo maksimalus baudos dydžio.

(94) Pagal Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalį maksimalus baudos dydis sudaro 0,5 procento viešojo administravimo subjekto metinio biudžeto einamaisiais metais ir kitų praėjusiais metais gautų bendrųjų metinių pajamų, bet ne daugiau negu šešiasdešimt tūkstančių eurų.

(95) Nagrinėjamu atveju patvirtintos⁵⁶ einamųjų metų metinio Savivaldybės biudžeto pajamos – 166985,1 tūkst. Eur., todėl vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalimi maksimalus baudos dydis apskaičiuojant nuo pažeidimo pavojingumo priklausantį baudos dydį laikytinas 30 000 Eur.

(96) Pagal Baudų dydžio nustatymo aprašo 24.2 punktą šis pradinis nuo pažeidimo pavojingumo priklausantis baudos dydis didinamas arba mažinamas, atsižvelgiant į konkrečias su pažeidimu susijusias aplinkybes: pažeidimo pobūdį, jo geografinį plotą ir kitas objektyvias aplinkybes, kurių svarba ir įtaka nuo pažeidimo pavojingumo priklausančiam baudos dydžiui priklauso nuo kiekvieno konkretaus pažeidimo.

(97) Šiuo atveju, vertinant pažeidimo pavojingumą, pirmiausiai pažymėtina tai, kad buvo analizuojamas Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus pažeidžiantis Savivaldybės tarybos 2014 m. Sprendimas Nr. T2-329 ir Sutartis, kurių pagrindu Bendrovė be konkurencingos procedūros Klaipėdos mieste pavesta teikti eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas. Tokio pobūdžio pažeidimas laikytinas sunkiu, kadangi Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas yra pažymėjęs, kad „išimtinių sąlygų vienam ūkio subjektui sudarymas suponuoja ir absoliučius konkurencijos sąlygų skirtumus atitinkamoje rinkoje konkuruojantiems ar galintiems konkuruoti ūkio subjektams. <...> Neužtikrinus vienodų konkurencijos sąlygų varžytis dėl teisės teikti komunalinių atliekų tvarkymo paslaugas (be kita ko, neribotą laiką), konkurencija komunalinių atliekų tvarkymo paslaugų rinkoje Kaišiadorių rajono savivaldybės teritorijoje buvo absoliučiai panaikinta, sutarties sudarymas suteikė Įmonei monopolines teises teikti aptariamą paslaugas, nors savivaldybės teritorijoje komunalinių atliekų tvarkymu iki sutarties sudarymo užsiėmė ir kiti rinkos dalyviai.⁵⁷“

(98) Pažeidimas apėmė ne visą Lietuvos Respublikos teritoriją, o tik Klaipėdos miestą, todėl pažeidimo geografinis plotas Lietuvos mastu nėra didelis, tačiau atkreiptinas dėmesys, jog Savivaldybė neužtikrino vienodų konkurencijos sąlygų visoje jai priklausančioje teritorijoje.

⁵⁶ Savivaldybės tarybos 2018 m. vasario 21 d. sprendimas Nr. T2-21 „Dėl Klaipėdos miesto savivaldybės 2018 m. biudžeto patvirtinimo“.

⁵⁷ LVAT 2016 m. kovo 29 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-347-552/2016, *Kaišiadorių rajono savivaldybė v. Konkurencijos taryba*.

(99) Konkurencijos taryba pažymi, jog Savivaldybė pateikė informaciją, jog ji vykdo viešojo pirkimo procedūras supaprastinto atviro konkurso būdu dėl eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų, tačiau turimais duomenimis, konkurencinga procedūra dar nėra baigta ir paslaugų teikėjas nėra atrinktas⁵⁸.

(100) Atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes bei Tyrimo trukmę, yra pagrindas mažinti pradinį nuo pažeidimo pavojingumo priklausantį baudos dydį iki 20 000 Eur.

8.1.1.2. Dėl nuo pažeidimo trukmės priklausančio baudos dydžio

(101) Vadovaujantis Baudų dydžio nustatymo aprašo 24.3 punktu, toliau apskaičiuojamas nuo pažeidimo trukmės priklausantis baudos dydis. Jeigu pažeidimas truko metus ir ilgiau, nuo pažeidimo trukmės priklausantis baudos dydis sudaro 5 procentus Aprašo 24.2 papunktyje nustatyta tvarka apskaičiuoto nuo pažeidimo pavojingumo priklausančio baudos dydžio už kiekvienus pažeidimo metus. Jeigu pažeidimas truko atitinkamą metų skaičių ir dar papildomai pusės metų laikotarpį, už pusės metų laikotarpį papildomai pridedama 2,5 procento nuo pažeidimo pavojingumo priklausančio baudos dydžio. Trumpesnis už 6 mėnesius laikotarpis laikomas puse metų, o ilgesnis už 6 mėnesius, bet trumpesnis už metus, laikotarpis laikomas metais.

(102) Nagrinėjamu atveju pažeidimas tęsiasi nuo 2014 m. gruodžio 18 d. (2014 m. Sprendimo Nr. T2-329 priėmimo data) iki Tyrimo baigimo, t. y. 2018 m. liepos 20 d. Atsižvelgiant į tai, kad Konkurencijos įstatymo redakcija, pagal kurią galima skirti sankcijas viešojo administravimo subjektams, įsigaliojo 2017 m. sausio 1 d., baudos apskaičiavimo tikslais pažeidimo trukmė laikytina dveji metai.

8.1.2. Dėl atsakomybę lengvinančių ir sunkinančių aplinkybių

(103) Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad atsakomybę lengvinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad viešojo administravimo subjektai, padarę pažeidimą, savo noru užkirto kelią žalingoms pažeidimo pasekmėms; padėjo Konkurencijos tarybai tyrimo metu; atlygino nuostolius; pašalino padarytą žalą; savo valia nutraukė pažeidimą; neatliko konkurenciją ribojančių veiksmų; Konkurencijos tarybai tyrimo metu pateikdami rašytinį pripažinimo pareiškimą pripažino pažeidimą ir numatytą baudą, taip sudarydami sąlygas efektyviau atlikti tyrimą; pripažino Konkurencijos tarybos baigto tyrimo metu nustatytas esmines aplinkybes.

(104) Konkurencijos įstatymo 37 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad atsakomybę sunkinančiomis aplinkybėmis laikoma tai, kad viešojo administravimo subjektai kliudė vykdyti tyrimą, slėpė įvykdytą pažeidimą, tęsė pažeidimą, nepaisydami Konkurencijos tarybos įpareigojimo nutraukti neteisėtus veiksmus, arba jei pakartotinai per septynerius metus padarė pažeidimą, už kurį jau buvo paskirtos šiame įstatyme numatytos sankcijos.

(105) Atsakomybę sunkinančių ir lengvinančių aplinkybių nenustatyta.

8.1.3. Savivaldybei skiriamos baudos dydis

(106) Apibendrinus šio nutarimo 8.1 dalyje nurodytus paaiškinimus, Konkurencijos taryba skiria Savivaldybei 22 000 Eur baudą.

8.2. Įpareigojimas

(107) Konkurencijos įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 3 punkte įtvirtinta, kad viešojo administravimo subjektui gali būti nurodoma per nustatytą terminą pakeisti ar panaikinti teisės aktus, kitus šio įstatymo 4 straipsnyje nurodytiems reikalavimams prieštaraujančius sprendimus, ar atlikti kitus šio įstatymo 4 straipsnio pažeidimą šalinančius veiksmus

⁵⁸ Bylos IV tomas, 5 lapas.

(108) Atsižvelgiant į tai, jog Konkurencijos taryba nustatė, kad Savivaldybė 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimu Nr. T2-329 3 punktu bei šio sprendimo pagrindu Savivaldybės administracijos direktorius su Bendrove sudaryta Sutartimi, pažeidė Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio 2 dalies reikalavimus, yra pagrindas įpareigoti Savivaldybę per 3 mėnesius nuo šio nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt įvykdyti konkurencingą procedūrą, parenkant eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų teikėją.

(109) Konkurencijos taryba atkreipia dėmesį, kad vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 39 straipsnio 5 dalimi, viešojo administravimo subjektas privalo įvykdyti jam skirtus Konkurencijos tarybos nutarime numatytus įpareigojimus nustatytomis sąlygomis ir terminais, tačiau motyvuotu viešojo administravimo subjekto prašymu Konkurencijos taryba turi teisę įpareigojimų įvykdymo terminą atidėti iki dvigubai ilgesnio termino, negu buvo numatytas nutarime, jeigu įvykdyti nustatytų įpareigojimų laiku viešojo administravimo subjektas negali dėl objektyvių priežasčių.

(110) Konkurencijos taryba pažymi, kad Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta, kad už per Konkurencijos tarybos nustatytą arba šio įstatymo 39 straipsnio 5 dalies pagrindu pratęstą terminą šio įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų įpareigojimų neįvykdymą viešojo administravimo subjektams gali būti skiriama pinigine bausme iki šešių šimtų eurų už kiekvieną pažeidimo vykdymo dieną po termino įvykdyti įpareigojimus pašalinti pažeidimą pabaigos.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsniu, 18 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 35 ir 36 straipsniais,

Konkurencijos taryba n u t a r i a :

1. Pripažinti pažeidžiančiu Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4 straipsnio reikalavimus Klaipėdos miesto savivaldybės 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimo Nr. T2-329 „Dėl Klaipėdos miesto eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo, gatvių apšvietimo elektros tinklų einamojo remonto bei priežiūros ir nelegalių, bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugų įkainių patvirtinimo“ 3 punktą bei šio sprendimo pagrindu Savivaldybės administracijos direktorius su uždara akcine bendrove „GATVIŲ APŠVIETIMAS“ sudarytą 2015 m. gruodžio 16 d. sutartį Nr. J9-1934, ta apimtimi, kuria uždarajai akcinei bendrovei „GATVIŲ APŠVIETIMAS“ pavesta teikti Klaipėdos miesto eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugas.

2. Nutraukti Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimo procedūrą dėl:

2.1. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimo Nr. T2-329 „Dėl Klaipėdos miesto eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo, gatvių apšvietimo elektros tinklų einamojo remonto bei priežiūros ir nelegalių, bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugų įkainių patvirtinimo“ 3 punkto, ta apimtimi, kuria uždarajai akcinei bendrovei „GATVIŲ APŠVIETIMAS“ pavedama teikti Klaipėdos miesto gatvių apšvietimo elektros tinklų einamojo remonto bei priežiūros ir nelegalių bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugas;

2.2. Klaipėdos miesto savivaldybės ir uždarnosios akcinės bendrovės „GATVIŲ APŠVIETIMAS“ 2015 m. gruodžio 16 d. sutarčių Nr. J9-1936⁵⁹ ir Nr. J9-1937, kuriomis Bendrovei pavesta teikti nelegalių, bešeimininkių ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugas, pėsčiųjų perėjų kryptinio apšvietimo įrengimo paslaugas ir miesto šventinio papuošimo paslaugas;

2.3. Klaipėdos miesto savivaldybės tarybos 2015 m. liepos 10 d. sprendimo Nr. T2-152 ir jo pagrindu 2015 m. rugsėjo 11 d. sudarytos turto patikėjimo sutarties Nr. J9-1429, kuria uždarajai akcinei bendrovei „GATVIŲ APŠVIETIMAS“ pavesta teikti gatvių ir kitų viešųjų erdvių apšvietimo paslaugas ir patikėjimo teise valdyti perduoti Klaipėdos miesto gatvių ir kitų viešųjų erdvių apšvietimo tinklai;

2.4. Klaipėdos miesto savivaldybės 2014 m. gruodžio 18 d. sprendimo Nr. T2-329 „Dėl Klaipėdos miesto eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo, gatvių apšvietimo

⁵⁹ Bylos 3 tomas, 68–71 lapai.

elektros tinklų einamojo remonto bei priežiūros ir nelegalių, bešeimininkų ar netinkamų eksploatuoti reklaminių skydų demontavimo paslaugų įkainių patvirtinimo“ 3 punkto bei šio sprendimo pagrindu Savivaldybės administracijos direktorius su uždara akcine bendrove „GATVIŲ APŠVIETIMAS“ sudarytos 2015 m. gruodžio 16 d. sutarties Nr. J9-1934, ta apimtimi, kuria uždarajai akcinei bendrovei „GATVIŲ APŠVIETIMAS“ pavestos teikti šviesoforų valdymo postų eksploatavimo ir šviesoforų įrengimo po sugadinimo paslaugos

3. Skirti Klaipėdos miesto savivaldybei 22 000 Eur baudą už 1 punkte nurodytą Konkurencijos įstatymo 4 straipsnio pažeidimą.

4. Įpareigoti Klaipėdos miesto savivaldybę ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo Konkurencijos tarybos nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt įvykdyti konkurencingą procedūrą, parenkant eismo reguliavimo priemonių eksploatacijos bei įrengimo paslaugų teikėją.

5. Įpareigoti Klaipėdos miesto savivaldybę ne vėliau kaip per 14 dienų nuo 3 punkte nurodytos baudos sumokėjimo ir 4 punkte nurodyto įpareigojimo įvykdymo apie tai informuoti Konkurencijos tarybą, pateikiant tai patvirtinančius įrodymus.

Nutarimas per 20 dienų nuo jo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 39 straipsniu, paskirta pinigine bausme per tris mėnesius nuo nutarimo paskelbimo Konkurencijos tarybos interneto svetainėje www.kt.gov.lt dienos turi būti sumokėta į biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą⁶⁰ (įmokos kodas 6920, lėšų gavėjas Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas 188659752).

Per nurodytą terminą nesumokėjus baudos, skaičiuojamos Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.210 straipsnio 2 dalyje nurodytos palūkanos.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 33 straipsnio 3 dalimi ir 39 straipsniu, skundo padavimas dėl Konkurencijos tarybos nutarimo, kuriuo už Konkurencijos įstatymo pažeidimą viešojo administravimo subjektui paskirta bausmė, sustabdo baudos ir palūkanų priverstinį išieškojimą iki teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos, tačiau nesustabdo palūkanų skaičiavimo.

Vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 36 straipsnio 7 dalimi, už per Konkurencijos tarybos nustatytą arba šio įstatymo 39 straipsnio 5 dalies pagrindu pratęstą terminą šio įstatymo 35 straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų įpareigojimų neįvykdymą viešojo administravimo subjektams gali būti skiriama pinigine bausme iki šešių šimtų eurų už kiekvieną pažeidimo vykdymo dieną po termino įvykdyti įpareigojimus pašalinti pažeidimą pabaigos.

Pirmininkas

Šarūnas Keserauskas

⁶⁰ Nr. LT78 7290 0000 0013 0151 (AB „Citadele“ bankas); Nr. LT74 4010 0510 0132 4763 (Luminor Bank AB); Nr. LT05 7044 0600 0788 7175 (AB SEB bankas); Nr. LT32 7180 0000 0014 1038 (AB Šiaulių bankas); Nr. LT74 7400 0000 0872 3870 (Danske Bank A/S Lietuvos filialas); Nr. LT12 2140 0300 0268 0220 (Luminor Bank AB); Nr. LT24 7300 0101 1239 4300 (AB „Swedbank“); LT42 7230 0000 0012 0025 (UAB Medicinos bankas).